

**UCHWAŁA NR LVI/329/22
RADY POWIATU W WIELUNIU**

z dnia 27 czerwca 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wieluńskim na lata 2022-2030”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 528, 583) oraz art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 573, 1981, z 2022 r. poz. 558) Rada Powiatu w Wieluniu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wieluńskim na lata 2022-2030” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Zobowiązuje się Zarząd Powiatu do przedkładania Radzie Powiatu w Wieluniu rocznych sprawozdań z realizacji uchwalonego programu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01.01.2022 r.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Wieluniu

mgr inż. Krzysztof Owczarek

Załącznik do uchwały Nr LVI/329/22
Rady Powiatu w Wieluniu
z dnia 27 czerwca 2022 r.

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE WIELUŃSKIM
NA LATA 2022-2030**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Metodologia.....	5
3. Uwarunkowania prawne i spójność z dokumentami unijnymi, krajowymi i samorządowymi	5
3.1. Diagnoza sytuacji osób z niepełnosprawnościami w powiecie wieluńskim	10
4. Zasoby instytucjonalne	17
4.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu	18
4.2. Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie.....	19
4.3. Warsztat Terapii Zajęciowej w Olewinie.....	20
4.4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	22
4.5. Społeczna Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.....	22
4.6. Gminne Zasoby Instytucjonalne.....	23
4.7. Organizacje pozarządowe.....	25
5. Kształcenie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.....	26
6. Usługi i inne działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.....	27
6.1. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	28
6.2. likwidacja barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się i technicznych	29
6.3. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	30
6.4. Dofinansowanie ds. sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	31
6.5. Program „Aktywny Samorząd”	33
6.6. Zadania zlecone zgodnie z art. 36 ustawy	36
6.7. Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.....	37
6.8. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami	37
7. Analiza SWOT.....	38
8. Cele i kierunki działania.....	41
9. Monitoring i ewaluacja.....	50
10. Podsumowanie.....	50
11. Spis tabel	53

1. Wprowadzenie

Niepełnosprawność może powstać w różnym okresie życia osób. Bywa następstwem wypadków, wad wrodzonych, choroby. Tworzenie takich warunków lokalnych, które umożliwiałoby osobom z niepełnosprawnością uczestnictwo w życiu społecznym takie samo jak osobom sprawnym, jest podstawą wszelkich działań kierowanych do tej grupy ludzi. Osoby z niepełnosprawnością napotykają w swoim życiu na różne bariery: architektoniczne, społeczne

i psychiczne. Działania podejmowane zwłaszcza w sferach usuwania barier społecznych i psychicznych przyczyniają się do wydobycia istniejących możliwości prowadzenia samodzielnego życia. Osoby z niepełnosprawnością nie tylko zmagają się w swoim życiu z ograniczeniami spowodowanymi niepełnosprawnością, ale też muszą przełamywać negatywne stereotypy w społecznym odbiorze tych osób. Dotyczy to także rodzin osób z niepełnosprawnością, zwłaszcza w aspekcie akceptacji niepełnosprawności bliskich osób. Pokonywanie społecznych i psychicznych skutków niepełnosprawności z pewnością ograniczają osiągnięcie optymalnego poziomu życia przez osoby z niepełnosprawnością.

Upowszechnienie wiedzy o możliwościach i ograniczeniach powodowanych przez poszczególne rodzaje schorzeń sprzyja lepszemu dostosowaniu środowiska lokalnego do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Szczególnie istotne jest prowadzenie edukacji dla osób zatrudnionych w administracji samorządowej, a więc powołanej do załatwienia wszelkich spraw życiowych osób zamieszkujących ich teren działania. Zmierzanie w kierunku usuwania barier nie tylko tych widocznych – architektonicznych ale przede wszystkim społecznych zacząć należy od urzędów publicznych.

Osiągnięcie optymalnego funkcjonowania społecznego przez osoby z niepełnosprawnością wiąże się ze stworzeniem możliwości do usamodzielnienia się. Znajdowanie oparcia w środowisku rodzinnym jest jak najbardziej oczekiwanym aspektem życia. Jednakże ściśle uzależnienie od rodziny może powodować zahamowanie rozwoju indywidualnego. Rodzina osoby z niepełnosprawnością szczególnie musi uczyć odróżniania nadopiekuńczości i lęku od wspierania osoby niepełnosprawnej w jej dążeniu do osiągnięcia samodzielności. Prowadzenie przedsięwzięć i instytucji służących rehabilitacji społecznej jest nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków życia osób z niepełnosprawnością. Oddziaływania winny być tu kierowane zarówno na osoby z niepełnosprawnością jak i na ich

rodziny. Warunkiem niezbędnym do usamodzielnienia się osób z niepełnosprawnością jest możliwość podjęcia pracy zawodowej. Nieodzowne staje się dlatego podejmowanie wszelkich działań sprzyjających zwiększeniu zatrudnienia w populacji niepełnosprawności. Począwszy od prowadzenia i wspierania kształcenia, w tym szkoleń zawodowych i podnoszących kwalifikacje a kończąc na informacji dla pracodawców o możliwościach i celowości zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością. Powodzenie życiowe osób z niepełnosprawnością to z pewnością mniejsze obciążenie dla społeczeństwa, ale też satysfakcja człowieka pokonującego codzienne problemy.

2. Metodologia

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022-2030 opracowano na podstawie „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022-2030”, na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie poprzedzonej debatami przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wieluńskiego, innych liderów działających na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz na podstawie danych GUS, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, PCPR, Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy.

Na podstawie art. 35 a ustawy z dn. 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn.zm.) „do zadań powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja zgodnego z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych (...)”.

3. Uwarunkowania prawne i spójność z dokumentami unijnymi, krajowymi i samorządowymi

W prawie polskim, jak i unijnym można znaleźć wiele zapisów, które w sposób bezpośredni lub pośredni odnoszą się do problemu niepełnosprawności oraz wykluczenia społecznego.

Prawo polskie:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia określa zasady ogólne dotyczące wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela: art. 30 stanowi, iż przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

• art. 32 stanowi, iż wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakichkolwiek przyczyn,

- art. 68 ust. 3 stanowi, iż władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku,
- art. 69 stanowi, iż osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

2. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych Karta Praw Osób Niepełnosprawnych jest jednym z podstawowych dokumentów dotyczących osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne mają prawo do:

- dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym, - dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny
- dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną, - nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. O rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych , zadania powiatu:

- opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,

- finansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,

- dofinansowanie:

• uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjnych, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- rehabilitacji dzieci i młodzieży
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych.

4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Osoba z niepełnosprawnością zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w niniejszej ustawie min:

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego w miejscu pracy,

- badania lekarskiego lub psychologicznego,
- zwrot kosztów,
- finansowania kosztów,
- studiów podyplomowych.

Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy są finansowane w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych jako:

- bezrobotne- ze Środków Funduszu Pracy,
- poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu- ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

Pomoc społeczna ma na celu wsparcie w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

6. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1062 z późn. zmianami)

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o *zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (dalej „ustawa”) jest systemowym zobowiązaniem podmiotów publicznych do zapewniania dostępności.

Dokumenty programowe

Założenia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022-2030 są zgodne z celami określonymi w dokumentach strategicznych, obowiązującymi na poziomie zarówno krajowym, jak i regionalnym. Program wpisuje się w:

Strategie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 z dnia 25.02.2021r. (M.P. z 2021r. poz. 218)

- Priorytet I. Niezależne życie
- Priorytet II. Dostępność
- Priorytet III. Edukacja
- Priorytet IV. Praca
- Priorytet V. Warunki życia i ochrona socjalna
- Priorytet VI. Zdrowie
- Priorytet VII. Budowanie świadomości
- Priorytet VIII. Koordynacja

Wojewódzka Strategia w zakresie polityki społecznej Łódzkiego na lata 2020

Podstawowym celem strategicznym regionu w obszarze spójności społecznej jest aktywne społeczeństwo obywatelskie, z dobrym dostępem do usług publicznych, sprzyjające włączeniu społecznemu grup wykluczonych.

Przyjęto następujące podstawowe założenia:

1. Jednym z celów Strategii jest, aby działania podejmowane na jej podstawie były użyteczne z punktu widzenia problemów specyficznych dla województwa łódzkiego oraz występujących powszechnie, tj. służyły osiągnięciu konkretnych celów społecznych i zmniejszaniu skali konkretnych problemów społecznych.
2. Równocześnie działania wskazywane w Strategii powinny być wykonalne. Dlatego jako istotną część Strategii należy traktować kwestie związane z jakością instytucji oraz tworzeniem i funkcjonowaniem powiązań międzyinstytucjonalnych, mających fundamentalne znaczenie dla możliwości prowadzenia działań w sposób efektywny i przyjazny dla ich beneficjentów.
3. Działania zaproponowane w ramach aktualizowanej strategii pogrupowane zostały w sposób podmiotowy, tj. z uwzględnieniem potrzeb różnorodnych grup beneficjentów. Jak każdy podział analityczny takie rozwiązanie ma swoje ograniczenia, jednak jego podstawową i niezaprzeczalną zaletą jest umożliwienie myślenia o potrzebach mieszkańców regionu z uwzględnieniem problemów konkretnych grup społecznych, co pozwala na częściowe przynajmniej przełamanie podejścia obszarowego. Precyzyjne wskazanie grup docelowych działań – zarówno na poziomie obszarów, na które polityka społeczna powinna mieć wpływ, jak i na poziomie konkretnych działań – ułatwi zastosowanie Strategii w praktyce. Wobec wielu dostrzeganych powszechnie problemów z zapewnieniem skutecznej i synergicznej

współpracy między różnymi instytucjami odpowiedzialnymi za realizację działań w ramach szeroko zakreślonej polityki społecznej, uznano ten podział za optymalny

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022- 2030

W powiecie wieluńskim wyodrębniono następujące najważniejsze cele strategiczne, wymagające realizacji:

1. Pomoc dla dziecka i rodziny;
2. Poprawa zdolności osób z niepełnosprawnością i osób starszych do funkcjonowania w społeczeństwie i czynnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym;
3. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia i ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego.

3.1. Diagnoza sytuacji osób z niepełnosprawnością w powiecie wieluńskim

Zjawisko niepełnosprawności stanowi jeden z poważniejszych problemów społecznych. Niepełnosprawność rozpatrywać można w ujęciu medycznym, prawnym czy społecznym, jako czasową lub trwałą, jednorodną bądź wieloraką. Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Definicja stosowana przez WHO przyjmuje, że do osób niepełnosprawnych zaliczają się osoby, z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami. W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn.zm.) za osoby niepełnosprawne uznaje się osoby dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Natomiast druga, dużo szersza stosowana jest w statystyce GUS. Definicja statystyczna ujmuje bowiem nie tylko osoby z niepełnosprawnością prawnie, ale również osoby, które co prawda orzeczenia o niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności, tzw. niepełnosprawność biologiczna. Przy ścisłym zastosowaniu definicji

osoby niepełnosprawnej przyjętej w statystyce ta zbiorowość w Polsce jest znacznie większa, albowiem definicja ta obejmuje zarówno wszystkie osoby niepełnosprawne prawnie, jak i osoby niepełnosprawne biologicznie.

Zgodnie ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn.zm.) ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą:

- 1) znaczny;
- 2) umiarkowany;
- 3) lekki.

Do **znacznego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długo-trwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Tabela nr 1 Dane statystyczne dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w latach 2018-2021r. w powiecie wieluńskim.

Liczba osób z niepełnosprawnością		W powiecie wieluńskim
2018r.	Ogółem:	1 402
	W wieku 0-16 r.ż.	132
	16 i więcej	1.270
2019r.	Ogółem:	1.487
	W wieku 0-16 r.ż.	96
	16 i więcej	1391
2020r.	Ogółem:	1 314
	W wieku 0-16 r.ż.	120
	16 i więcej	1 194
2021 r.	Ogółem:	1.427
	W wieku 0-16 r.ż.	123
	16 i więcej	1.304

Tabela nr 2. Sytuację demograficzną naszego regionu na przestrzeni ostatnich lat

ROK		2018	2019	2020	2021
ŁUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) *					
Łudność faktycznie zamieszkała					
ogółem		76.699	76.256	75.736	75.167
kobiety		39.081	38.854	38.613	38.340
mężczyźni		37.618	37.402	37.123	36.827
Łudność według grup wieku:					
0-4 lat		3.486	3.415	3.358	3.273
5-9 lat		4.002	3.800	3.669	3.612
10-14 lat		3.893	4.050	4.131	4.096
15-19 lat		4.082	3.923	3.778	3.760
20-24 lat		4.494	4.419	4.353	4.229
25-29 lat		5.460	5.269	5.056	4.810
30-34 lat		5.431	5.294	5.189	5.140
35-39 lat		5.861	5.816	5.671	5.636
40-44 lata		5.791	5.814	5.881	5.728
45-49 lat		5.094	5.198	5.345	5.500
50-54 lata		4.740	4.740	4.745	4.780
55-59 lat		5.221	5.035	4.860	4.731

60-64 lata		5.504	5.485	5.385	5.292
65- 69 lat		4.659	4.774	4.913	4.942
70 lat i więcej		8.981	9.224	9.402	9.638
Ludność na 1 km2 (gęstość zaludnienia)		85	82	82	81
Ludność w wieku:					
przedprodukcyjnym		15281	13.520	13.410	10.981
produkcyjnym		49248	45.942	45.228	46.886
poprodukcyjnym		13761	16.794	17.098	17.300

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie Banku Danych Lokalnych

**Tabela nr 3. Liczba orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania
o Niepełnosprawności w Wieluniu**

Powiat wieluński	Liczba osób, którym wydano orzeczenia		
	Ogółem	Przed 16 r.ż.	Po 16 r.ż.
2018 r.	1402	132	1270
2019r.	1487	96	1391
2020r	1314	120	1194
2021r.	1427	123	1304

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu

W roku 2020 nastąpił spadek liczby wydanych orzeczeń w porównaniu z rokiem 2019 i 2018. W roku 2020 wydano mniej o 173 orzeczeń niż w 2019 roku. Powyższa sytuacja może być spowodowana obowiązującym stanem, epidemii (COVID- 19) w roku 2020 i utrudnieniami w uzyskaniu dostępu do lekarza rodzinnego, który wypełnia wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. W 2021 roku wzrosła liczba wydanych orzeczeń do 1427 (w tym 123 orzeczenia wydane dla osób przed 16 rokiem życia oraz 1.304 orzeczenia po 16 roku życia).

Tabela Nr 4. Liczba osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w rozbiciu na przyczynę niepełnosprawności

Oznaczenie niepełnosprawności	2018	2019	2020	2021
01-U	20	26	22	26
02-P	161	197	174	187
03-L	122	135	107	131
04-O	14	32	15	12
05-R	364	376	336	385
06-E	11	7	17	16
07-S	239	248	207	196
08-T	36	31	39	41
09-M	28	32	33	60
10-N	183	209	153	178
11-I	88	97	83	66
12-C	4	1	8	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu

Przyczyny niepełnosprawności:

- 1-U - upośledzenie umysłowe
- 2-P - choroby psychiczne
- 3-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 4-O - choroby narządu wzroku
- 5-R - upośledzenia narządu ruchu

- 6-E - epilepsja
- 7-S - choroby układów oddechowego i krążenia
- 8-T - choroby układu pokarmowego
- 9-M - choroby układu moczowo-płciowego
- 10-N - choroby neurologiczne
- 11-I - inne, w tym: schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe

Z ww. danych wynika, iż w 2020 i w 2021 roku nadal dominuje grupa osób, u których przyczyną niepełnosprawności są schorzenia narządu ruchu. W porównaniu do roku 2020 w 2021 roku nastąpił wzrost o 49 orzeczeń. Drugą grupą są osoby, u których występują choroby układu oddechowego i krążenia (w 2021 roku spadek w porównaniu z rokiem 2020 (o 11 orzeczeń).

Tabela nr 5. Podział wiekowy osób z niepełnosprawnością w latach 2018- 2021

Przedział wiekowy	2018	2019	2020	2021
0-16	132	96	120	123
16-25	72	72	69	81
26-40	129	140	109	124
41-60	510	503	477	466
Pw. 60	559	676	539	633

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu

Największy odsetek osób z niepełnosprawnością wciąż stanowią osoby powyżej 60 roku życia. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2020 roku nastąpił spadek wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w tej grupie wiekowej (539 wydanych orzeczeń). Spadła liczba wydanych orzeczeń dla osób w wieku 41-60 lat (w 2019 roku 503, w 2020r. 477 orzeczeń).

Powyższa sytuacja może być spowodowana obowiązującym stanem, epidemii (COVID- 19) i utrudnieniami w uzyskaniu dostępu do lekarza rodzinnego, który wypełnia wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. Wzrosła natomiast liczba wydanych orzeczeń w grupie wiekowej 0-16 (z 96 w 2019 do 120 w 2020r.) W 2021 roku wzrosła liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 60 roku życia o 94 orzeczenia w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieluniu w latach 2018-2021 obejmowała swoimi działaniami dzieci i młodzież z niepełnosprawnością, poprzez terapię psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną i diagnozę. Z poniższej tabeli wynika, iż z roku na rok zwiększa się liczba dzieci objętych terapią psychologiczną, pedagogiczną lub logopedyczną.

Tabela nr 6 Diagnozą wielospecjalistyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieluniu w latach 2018-2021.

	2018r.	2019r.	2020r	2021r.
Liczba dzieci objętych terapią psychologiczną, pedagogiczną lub logopedyczną	50	32	191	263
Liczba przeprowadzonych diagnoz wielospecjalistycznych	139	147	1.337	1126
Liczba wydanych orzeczeń do kształcenia specjalnego	106	110	94	121
Liczba orzeczeń o potrzebie kształcenia indywidualnego	21	22	25	19
Liczba opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	14	15	17	21
Inne działania na rzecz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością	4	-	6 rewalidacja	5 rewalidacja

Bezrobocie wśród niepełnosprawnych w latach 2019-2021.

W roku 2020 zarejestrowano 134 osoby niepełnosprawne. W tym samym czasie wyłączono z ewidencji 135 niepełnosprawnych, z czego podjęło pracę 55 osób

W roku 2020 liczba osób z niepełnosprawnością posiadających stratus bezrobotnego wzrosła do 113. Z ogólnej liczby niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP 58,2% zamieszkuje na wsi. (w 2019 roku 40,5 %)

W 2019 roku większość niepełnosprawnych to mężczyźni, a w 2020r. większość osób z niepełnosprawnością stanowiły kobiety. W roku sprawozdawczym najwięcej osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w PUP Wieluń to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (48 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (32 osoby), o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W roku 2019 i 2020 roku główną przyczyną niepełnosprawności osób zarejestrowanych w PUP były choroby narządów ruchu i wzroku oraz schorzenia neurologiczne – (w 2019r.- 52 osoby z ogółu, w roku 2020- 64 osoby z ogółu). W roku 2020 spadł procent osób niepełnosprawnych bez kwalifikacji zawodowych (21,5% w 2019-16,8% w 2020r). W roku 2019 osoby powyżej 45 roku życia stanowiły 59,8%, a w roku 2020- 49,6%.

W roku 2021 zarejestrowano 113 osób z niepełnosprawnością. W tym samym czasie wyłączono z ewidencji 169 niepełnosprawnych, z czego pracę podjęły 72 osoby.

4. Zasoby instytucjonalne

Na terenie powiatu wieluńskiego istnieją następujące instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością:

- 1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu**
- 2. Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu**
- 3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu**
- 4. Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie**
- 5. Warsztat Terapii Zajęciowej w Olewinie (komórka organizacyjna MGOPS w Wieluniu)**

6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieluniu

7. Publiczne i Niepubliczne Placówki Służby Zdrowia

8. Organizacje pozarządowe

oraz:

- Polski Czerwony Krzyż
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Klub Kwadransowych Grubasów
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Młodzieżowe oraz Gminne Kluby Sportowe
- Ochotnicze Straże Pożarne

4.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm) w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu realizuje następujące zadania:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osobom niepełnosprawnym
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd” którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji w zakresie: -

MODUŁ I

- obszar A- likwidacja barier transportowych, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B,
- obszar B- likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego,

- obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

MODUŁ II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

4.2. Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla:

- osób w podeszłym wieku;
- osób przewlekle somatycznie chorych
- osób przewlekle psychicznie chorych
- dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
- osób niepełnosprawnych fizycznie
- osób uzależnionych od alkoholu

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Wniosek o skierowanie do domu pomocy społecznej należy składać we właściwym ośrodku pomocy społecznej, który przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy i kompletuje niezbędną do wydania decyzji dokumentację. W przypadku osób ubezwłasnowolnionych opiekun prawny musi uzyskać zgodę Sądu

Rodzinnego na umieszczenie podopiecznego w domu pomocy społecznej. Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje starosta powiatu prowadzącego dom.

Na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych. Placówka dysponuje 162 miejscami.

ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- małżonek, zstępni przed wstępnymi
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej

ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA

W 2020r. średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Skrzynnie (Skrzynno 13; 98-311 Ostrówek) – w wysokości 3.700,85zł.

W 2021 r. na podstawie Zarządzenia Nr 6 Starosty Wieluńskiego z dnia 27.01.2021r (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego poz. 414 z dnia 29.01.2021 r.) średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Skrzynnie wynosił - 3.957,25 zł.

4.3. Warsztat Terapii Zajęciowej w Olewinie

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) to placówka, która daje osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. W WTZ organizowane są zajęcia terapeutyczne i warsztatowe.

Na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej Olewin 92, 98-300 Wieluń

Osoby niepełnosprawne są kierowane do uczestnictwa w: warsztacie – zgodnie ze wskazaniem zawartym w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności;

Podmiot prowadzący warsztat przyjmuje i zatwierdza, w uzgodnieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie, zgłoszenie osób do uczestnictwa w warsztacie. Podmiot prowadzący warsztat prowadzi listę osób niepełnosprawnych, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w warsztacie.

Kandydat ma obowiązek zapoznania się z Regulaminem Organizacyjnym Warsztatu i podpisania oświadczenia o jego przestrzeganiu podczas przebywania na terenie Warsztatu jak i podczas uczestnictwa w zajęciach

Tabela Nr 7. Finansowanie kosztów działalności WTZ w latach 2018-2021

Rok	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania	Ogółem
2018	PFRON – 90 %	414.900,00 zł	461.000,00 zł
	Środki powiatu – 10 %	46.100,00 zł	
2019	PFRON – 90 %	452.400,00zł	502.667,00zł
	Środki powiatu – 10 %	50.267,00zł	
2020	PFRON – 90 %	512.400,00	569.334,00zł
	Środki powiatu	56.934,00zł	
2021	PFRON – 90 %	542.400,00zł	662.667,00zł
	Środki powiatu	60.267,00zł	

Kwota dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej w latach 2018-2021 ze środków PFRON i środków własnych powiatu sukcesywnie wzrastała z kwoty 461.000,00zł w 2018r. do 662.667,00 w 2021r.

Na terenie Powiatu Wieluńskiego funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, w którym rehabilitacją objętych było 25 uczestników. Warsztat ten nie zaspokaja w pełni potrzeb mieszkańców powiatu wieluńskiego. Dlatego od 01.03. 2022r. rehabilitacją objętych jest 30 osób.

Z inicjatywą poprawy poziomu rozwoju kompleksowego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością na terenie Powiatu Wieluńskiego wystąpiło Stowarzyszenie Integracyjne Działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Tacy Sami” w Wieluniu. Stowarzyszenie w 2020r. złożyło wniosek o utworzenie nowego Warsztatu Terapii Zajęciowej na terenie powiatu wieluńskiego. Koszty utworzenia WTZ są bardzo wysokie (kwota w kosztorysie- 2.030.494,86zł). Stowarzyszenie Integracyjne Działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” nie posiadało środków finansowych poza zaplanowanymi środkami PFRON na utworzenie WTZ (200.000,00zł) w związku z powyższym zadanie nie mogło być zrealizowane w roku 2021. Stowarzyszenie planuje utworzenie WTZ w 2024 roku.

4.4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu, ul. Śląska 23 rozpatruje wnioski o wydanie: orzeczenia o niepełnosprawności (dzieci do 16. roku życia); orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16. roku życia); orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień (dla osób posiadających ważne orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy); legitymacji osoby niepełnosprawnej; karty parkingowej

4.5. Społeczna Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

W zakresie tworzenia wspólnych zespołów zadaniowych o charakterze doradczym, opiniującym i inicjatywnym działała **Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wieluniu** powołana na kadencję w latach 2019-2023 Zarządzeniem Nr 87 Starosty Wieluńskiego z dnia 5 listopada 2019 roku.

W skład Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wieluniu na kadencje 2019-2023 powołano:

- 1) Pana Ryszarda Bokała – Przedstawiciela Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków, Oddział rejonowy w Wieluniu;
- 2) Panią Bożenę Dziechcińską – Przedstawiciela Koła Terenowego nr 22 Polskiego Związku Niewidomych, Okręg Łódzki, Koło Terenowe w Wieluniu;

- 3) Pana Waldemara Kluskę – Przedstawiciela Stowarzyszenia Integracyjnego Działającego na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Tacy Sami” w Wieluniu;
- 4) Panią Krystynę Miśkiewicz – Przedstawiciela Fundacji na Rzecz Rozwoju Powiatu Wieluńskiego;
- 5) Panią Patrycję Świtalską – Przedstawiciela Zarządu Powiatu w Wieluniu.

4.6. Gminne Zasoby Instytucjonalne

Realizując zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodki udzielają osobom niepełnosprawnym pomocy w zakresie: - pomocy finansowej (zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki stałe, okresowe itp.), - usługi i opiekę pielęgnacyjną, - pomoc specjalistyczną (poradnictwo, terapia, praca socjalna), - przyznawanie pomocy rzeczowej. Ośrodki na rzecz osób chorych, starszych, niepełnosprawnych organizują usługi opiekuńcze w domu klienta, które są przyznawane na wniosek lekarza, osoby zainteresowanej, pracownika socjalnego i ze strony środowiska lokalnego.

Na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonuje 10 Ośrodków Pomocy Społecznej tj.

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnożyłach
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopnicy
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osjakowie
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skomlinie
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie

Pomoc dla osób z niepełnosprawnością udzielana przez Ośrodki Pomocy Społecznej

Tabela nr 8 Świadczenia i zasilki pielęgnacyjne wypłacane przez ośrodki pomocy społecznej w związku z niepełnosprawnością w latach 2018-2021

Miasto Gmina	2018		2019r		2020r		2021	
	Liczba świadczeń	Środki finansowe	Liczba świadczeń	Środki finansowe	Liczba świadczeń	Środki finansowe	Liczba świadczeń	Środki finansowe
Biała	1.114	176.223.28	1.301	547.554.62	1.272	646.836.50	1.401	740.119.98
Czarnożyły	874	138.184.00	1116	415.554.32	1.103	475.535.34	1.025	535.830.92
Mokrsko	1.050	165.740.00	1294	599.884.82	Brak danych	Brak danych	1.265	781.645.60
Skomlin	676	106.884.00	809	314.054.00	976	351.655.76	821	391.18
Pątnów	1.086	171.720.00	59	105.881.00	1.683	864.782.64	1.474	869.879.20
Wierzchnas	1.439	227.487.86	2684	825.778.00	1.857	956.212.00	1.870	1.244.329.50
Konopnica	902	142.593.32	1068	417.526.72	1013	485.030.40	1.070	641.124.48
Ostrówek	1.818	287.485.00	2.046	624.241.00	1.901	749.888.00	1.778	726.420.18
Osjałów	1.013	160.394.00	1.221	506.752.00	1.204	565.188.00	1.179	576.288.96
Wieluń	8.169	1.291.865.54	10.150	4.232.349.96	9.846	4.847.795.00	9.857	5.409.492.51

Tabela nr 9. Środowiskowe Domy Samopomocy w powiecie wieluńskim w latach 2018-2021.

Nazwa Ośrodka	Liczba uczestników 2018	Liczba uczestników 2019	Liczba uczestników 2020	Liczba uczestników 2021
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Traugutta 40; Wieluń	41	40	40	42, (47 osób rocznie objętych wsparciem)
Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku	34	34	34	34
Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrówku	32	34	33	33
Środowiskowy Dom Samopomocy w Strobinie	60 (Powiaty: Wieluński, Pajęczański	31 (Powiat Wieluński)	31 (Powiat Wieluński)	29 (powiat wieluński)

	Bełchatowski)			
Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolonii Raduckiej	-	-	-	28 (powiat wieluński)

Podstawowym celem działalności ŚDS jest przywracanie zdolności do samoobsługi, rozwijanie potencjalnych umiejętności uczestników, rehabilitacja społeczna zwiększająca poczucie bezpieczeństwa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Uczestnictwo z zajęciach terapeutycznych stwarza osobom z niepełnosprawnością możliwość integracji, uczy współżycia i współpracy w grupie, utrzymania prawidłowych relacji z innymi, rozwiązywania problemów, dokonywania prawidłowych wyborów, decydowania o własnych sprawach, nawiązywania nowych znajomości, przełamywania barier niepewności i lęku. Środowiskowe Domy Samopomocy są miejscami przyjaznymi dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, działającymi na rzecz integracji społecznej poprzez ich uczestnictwo w życiu społecznym.

Na dzień przygotowywania programu w 2021r. na terenie Gminy Osjaków w Kolonii Raduckiej powstał nowy Środowiskowy Dom Samopomocy. Od 1 grudnia 2021r. może z niego skorzystać 30 osób z niepełnosprawnościami. Będą to mieszkańcy gminy Osjaków, Kielczygłów, Siemkowice, Wierzchlas i Pajęczno.

4.7 Organizacje pozarządowe

W polityce społecznej realizowanej na poziomie powiatu bardzo ważną rolę pełnią organizacje pozarządowe, które zajmują się wspieraniem osób niepełnosprawnych. Są one partnerem dla samorządu w procesie realizacji zadań nakierowanych na pomoc osobom niepełnosprawnym, jak również samodzielnie inicjują działania aktywizujące te osoby. Na terenie Powiatu Wieluńskiego działa wiele organizacji i stowarzyszeń udzielających pomocy i wsparcia osobom niepełnosprawnym, emerytom i rencistom., a także dzieciom i młodzieży. Są to min.

- a. Fundacja Na Rzecz Rozwoju Powiatu Wieluńskiego
- b. Stowarzyszenie dla Osób Potrzebujących Pomocy „Razem” w Skrzynnie, gm. Ostrówek
- c. Stowarzyszenie Integracyjne Działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Tacy Sami” w Wieluniu
- d. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Miejski w Wieluniu
- e. Polski Związek Niewidomych – koło w Wieluniu
- f. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – koło w Wieluniu

- g. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja” w Strobinie
- h. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Ruchowo i z Upośledzeniem Umysłowym przy Ośrodku Zdrowia w Mierzycach
- i. Stowarzyszenie Osób z Problemem Choroby Nowotworowej i Ich Rodzin ”PO PROSTU ŻYJ” w Wieluniu
- j. Stowarzyszenie „ Kochaj mnie” w Mierzycach;
- k. Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zaburzeniami Otepiennymi „Antoni” w Wieluniu.

5. Kształcenie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Do grupy dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych zaliczamy uczniów w normie intelektualnej, np. z niepełnosprawnością ruchową, niewidomych, niesłyszących oraz z upośledzeniem umysłowym, z autyzmem i niepełnosprawności sprzężoną. Wszystkie dzieci, których możliwości są ograniczone przez czynniki biologiczne i społeczne mają prawo do równych szans startu dostosowanego do ich potrzeb. Dzieciom tym potrzebne są szczególne warunki uczenia się tzn.: Głównym celem edukacji dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest ich wszechstronny rozwój oraz przygotowanie do codziennego życia, tak aby stali się jak najbardziej zaradni i samodzielni, umieli sterować własnym zachowaniem oraz mogli uczestniczyć w życiu społecznym

Edukacja dzieci z niepełnosprawnością na terenie powiatu wieluńskiego jest prowadzona przez następujące powiatowe placówki oświatowe:

- I LO im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu;
- II LO im. J. Korczaka w Wieluniu
- Zespół Szkół nr 1 w Wieluniu;
- Zespół szkół Nr 2 im. J. Długosza w Wieluniu;
- Zespół Szkół nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Wieluniu;
- Zespół Szkół Specjalnych w Wieluniu;
- Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Gromadnicach

6. Usługi i inne działania na rzecz osób z niepełnosprawnością

W świetle definicji Światowej Organizacji Zdrowia rehabilitacja społeczna stanowi część ogólnego procesu rehabilitacji, który ma na celu integrację osób z naruszeniem sprawności organizmu, poprzez udzielenie jej pomocy w przystosowaniu się do wymagań życia społecznego

i pracy zawodowej, usuwając jednocześnie ekonomiczne i społeczne przeszkody utrudniające proces rehabilitacji. Rehabilitacja społeczna służy więc przygotowaniu osoby z niepełnosprawnością do życia wspólnie z innymi w rodzinie, wśród przyjaciół i znajomych, czy też w szerokim kontekście społeczności lokalnej. Jej celem jest włączenie osoby z niepełnosprawnością w różne przejawy życia społecznego tak, by mogła czuć się potrzebną, akceptowaną i pełnowartościowym członkiem społeczeństwa i mogła korzystać z wszystkich dóbr będących wytworem tego społeczeństwa.

Tabela Nr 10. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadających na teren powiatu wieluńskiego wg algorytmu w latach 2018 – 2021 na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

	2018	2019	2020	2021
Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej	997.601,00	1.091.281,00	1.269.539,00	1.537.047,00
Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej art. 35a ust. 1 pkt.8	414.900,00	452.400,00	512.400,00	542.400,00
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów do uczestnictwa w	100.000,00	179.000,00	145.368,00	147.817,00
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2.160,00	-	16.191,00	23.440,00

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	398.225,38	407.185,00	445.948,00	617.658,00
Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	29.830,50	-	86.500,00	145.000,00
Rehabilitacja zawodowa	36.248,32	30.000,00	40.000,00	34.400,00
Inne zadania zlecone	16.236,80	22.696,00	23.132,00	26.332,00

Powyższa tabela przedstawia środki PFRON w przedziale czterech lat. Jak widać, najwyższa kwota została przekazana w roku 2021, z czego znaczną część środków przeznaczono na rehabilitację społeczną. W latach 2018, 2019 i 2020 środki PFRON zostały przekazane w porównywalnych kwotach. Należy dodać, iż przekazywane środki nie zabezpieczają potrzeb osób z niepełnosprawnością. W roku 2021 wzrosły środki finansowe przeznaczone i wykorzystane na większość zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

6.1. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnością, jeżeli dochód tych osób nie przekracza odpowiednio kwot 50% przeciętnego wynagrodzenia na członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym oraz 65% przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku osoby samotnej.

Do wniosku należy dołączyć:

- fakturę określającą kwotę dofinansowania w ramach funduszu zdrowia oraz limit NFZ i udział własny;
- zlecenie na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze z NFZ;
- aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
- oświadczenie o dochodach.

Tabela Nr 11. Dofinansowanie ze środków PFRON przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz do sprzętu rehabilitacyjnego, w latach 2018-2021:

	2018	2019	2020	2021
Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie	570	616	554	444
Kwota wydatkowana (zł)	394.375,38	404.485,00	445.948,00	593.976,00

Jak wynika z powyższych tabel, w roku 2019 łączne dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego wyniosło 404.485,00, natomiast w 2020r. o 41.463,00zł więcej tj. 445.948,00zł.

W 2020 roku. wypłacono dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę 989,40zł.

W 2021 roku łączne dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego wyniosło 593.976,00zł.

6.2. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się .

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, może być dofinansowana likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Realizacja powyższych zadań ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. O dofinansowanie likwidacji barier mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z rodzaju ich niepełnosprawności. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy. Wysokość dofinansowania likwidacji barier wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Przepisy przedmiotowego rozporządzenia nie definiują zakresu żadnej bariery. W związku z powyższym można przyjąć, iż:

- bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienie występujące w mieszkaniu w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnością

- bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby z niepełnosprawnością w miejscu zamieszkania i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie;
- bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Tabela Nr 12. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością w latach 2018- 2021:

	2018	2019	2020	2021
Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie	0	0	7	16
Kwota wydatkowana (zł)	-	-	86.500,00	145.00,00

W 2020r dofinansowanie do barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych otrzymało łącznie 7 osób na kwotę 86.500zł. W 2021 roku dofinansowanie do barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych wynosiło 145.000,00zł. wsparciem objęto 16 osób.

6.3. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne odbywają się w grupach zorganizowanych o podobnych potrzebach w zakresie rehabilitacji ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Trwają co najmniej 14 dni. Każda grupa turnusowa ma opracowany program rehabilitacji odpowiedni do schorzeń uczestników, realizowany przy udziale kadry specjalistów. Turnus może być zorganizowany w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej. Turnusy rehabilitacyjne mobilizują do kontaktów z otoczeniem i do samodzielnego funkcjonowania, pobudzają rozwój osobisty. W odróżnieniu od pobytów sanatoryjnych NFZ, które koncentrują się na rehabilitacji leczniczej osób indywidualnych, na turnusach znaczącą wagę przykłada się do aktywności społecznej i zorganizowanych działań grupowych obok poprawy stanu zdrowia w ramach rehabilitacji leczniczej.

Tabela Nr 13. Dofinansowanie ze środków PFRON do uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2018-2021:

Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2018-2021r.

	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.
Liczba złożonych wniosków	166	221	183	153
Wyplacone dofinansowanie dla :				
Dorosłych niepełnosprawnych	27	90	49	83
Opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych	18	27	27	24
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	37	44	15	12
Opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	29	30	15	12

W 2019 roku dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych otrzymało 44 dzieci i młodzieży z orzeczoną niepełnosprawnością oraz 30 opiekunów na łączną kwotę 68.029,00zł, i 90 osób dorosłych oraz 27 ich opiekunów na kwotę 110.971,00 zł. W 2020 roku łączna kwota dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych wynosiła 112.748,00 zł.

W roku 2021 dofinansowano udział w turnusach rehabilitacyjnych osobom niepełnosprawnym oraz ich opiekunom, a także dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej. Wyplacano 131 dofinansowań na łączną kwotę 147.817,00 zł, w tym:

- 83 dofinansowań dla dorosłych niepełnosprawnych na łączną kwotę 101.490,00 zł;
- 24 dofinansowań dla opiekunów osób dorosłych na łączną kwotę 20.430,00 zł;
- 12 dofinansowań dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na łączną kwotę 15.513,00 zł;
- 12 dofinansowań dla opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na łączną kwotę 10.384,00 zł.

6.4. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Ze środków Powiatowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych może być dofinansowany sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych. O w/w

dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej jeśli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON. Wniosek o dofinansowanie składa się do powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych objętych wnioskiem o dofinansowanie w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia

Tabela nr 14 Dofinansowanie ze środków PFRON do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością w latach 2018-2021:

	2018	2019	2020	2021
Liczba złożonych wniosków	1	2	5	4
Liczba zawartych umów	1	-	4	3
Kwota wydatkowana (zł)	2.160,00	-	2.040,00 (1 organizacja)	23.440,00

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż w roku 2018 - 1 organizacja pozarządowa złożyła wniosek na dofinansowanie ze środków PFRON do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i otrzymała dofinansowanie w wysokości 2.160,00zł. W roku 2019 nie było przewidzianych środków algorytmu na ten cel, w związku z powyższym 2 wnioski złożone nie otrzymały dofinansowania. W roku 2020 - 5 organizacji pozarządowych złożyło wnioski na dofinansowanie ze środków PFRON do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych jednak ze względu na wprowadzony w tym czasie w Polsce stan epidemii COVID-19 i obawy osób z niepełnosprawnością przed zarażeniem koronawirusem, tylko

1 organizacja pozarządowa zrealizowała zadanie i otrzymała na to dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 2.040,00zł.

W 2021 roku złożono 4 wnioski na dofinansowanie ze środków PFRON do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. 1 organizacja pozarządowa zrezygnowała z dofinansowania, w związku z tym wypłacono dofinansowanie do 3 wniosków na łączną kwotę 23.440,00zł .

6.5. Program „Aktywny Samorząd”

Program Aktywny Samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Bezpośrednim realizatorem programu jest samorząd powiatowy, który występuje do właściwego Oddziału PFRON o przyznanie środków finansowych na realizację programu oraz zawiera z PFRON umowę w sprawie realizacji programu. Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane są do uprawnionych osób fizycznych zamieszkałych na terenie danego powiatu.

Powiat Wieluński realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Tabela nr 15 Program Aktywny Samorząd realizowany przez PCPR w Wieluniu w latach 2019-2021

Przedmiot dofinansowania	Łączna kwota udzielonego dofinansowania:					
	środki PFRON					
	Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania			Łączna kwota dofinansowania (zł)		
	2019r.	2020r.	2021r.	2019r.	2020r.	2021r.
Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji	44	37	29	177.795,70	175.530,50	153 945,38

Program *Aktywny Samorząd* zarówno w 2020 r. i 2021 r. realizowany był w dwóch modułach
- Moduł I – w trzech Obszarach oraz Moduł II. .

Tabela nr 16 . Program Aktywny Samorząd w latach 2019-2020 następnie w II części tabeli rok 2021

MODUŁ I – Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	
2019r.	2020r.
Obszar A: <u>likwidacja bariery transportowej</u> <i>Zadanie: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (3 osoby) na kwotę 19.520,00zł)</i> Obszar B: <u>likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym</u> <i>Zadanie: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (4 osoby na kwotę 22.114,50 zł)</i> Obszar C: <u>likwidacja barier w poruszaniu się</u> <i>Zadanie: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystała 1 osoba na ogólną kwotę 10.000,00zł)</i> <i>Zadanie: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystało 5 osób na ogólną kwotę 8.484,95zł)</i> <i>Zadanie: pomoc w zakupie protezy kończyny (skorzystała 1 osoba na ogólną kwotę 19.965,00zł)</i> <i>Zadanie: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystała 1 osoba na ogólną kwotę 5.000,00zł)</i>	Obszar A: <u>likwidacja bariery transportowej</u> <i>Zadanie: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (2 osoby) na kwotę 9.732,50zł)</i> Obszar B: <u>likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym</u> <i>Zadanie: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (4 osoby na kwotę 21.354,70zł)</i> Obszar C: <u>likwidacja barier w poruszaniu się</u> <i>Zadanie: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystała 1 osoba na ogólną kwotę 6.700,00zł)</i> <i>Zadanie: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystały 2 osoby na ogólną kwotę 1.859,80zł)</i> <i>Zadanie: pomoc w zakupie protezy kończyny (skorzystała 2 osoby na ogólną kwotę 34.000,00zł)</i> <i>Zadanie: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystały 2 osoby na ogólną kwotę 12.675,00zł)</i>

MODUŁ III – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

2019r.

2020r.

W tym obszarze z dofinansowania skorzystało 29 osób na ogólną kwotę 92.711,25 zł.

W tym obszarze z dofinansowania skorzystały 24 osoby na ogólną kwotę 89.208,50 zł.

MODUŁ I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

2021r.

Obszar A: likwidacja bariery transportowej

Zadanie: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (1 osoba) na kwotę 9.775,00zł)

Zadanie: – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu (1 osoba) na kwotę 4.800,00zł.

Obszar B: likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym

Zadanie: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych, (2 osoby na kwotę 24.055,77zł)

Zadanie: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym, albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy (1 osoba) na kwotę 4.000,00zł.

Obszar C: likwidacja barier w poruszaniu się

Zadanie: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (skorzystała 1 osoba) na ogólną kwotę 2.000,00zł

Zadanie: pomoc w zakupie protezy kończyny (skorzystała 1 osoba na ogólną kwotę 50.000,00zł)

Zadanie: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (skorzystała 1 osoba) na kwotę 10.709,10zł.

Zadanie: Pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania (skorzystała 1 osoba na ogólną kwotę 6.000,01zł)

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

2021r.

W tym obszarze z dofinansowania skorzystało 18 osób na ogólną kwotę 42.605,50 zł.

6.6. Zadania zlecone zgodnie z art. 36 ustawy dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w latach 2018-2021.

Tabela nr 17 Zadania zlecone zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, zadania powiatu

	2018	2019	2020	2021
Liczba złożonych ofert	4	6	6	7
Liczba zrealizowanych zadań	4	5	5	6
Kwota rozliczona	16.236,80zł	22.696,00zł	19.003,00zł	26.332,00zł

Powyższa tabela przedstawia realizację zlecenia zadań organizacjom pozarządowym zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Odbywa się to na podstawie otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań zleconych przez powiat do realizacji fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON ogłaszanego corocznie przez Zarząd Powiatu Wieluńskiego. Powołana komisja konkursowa dokonuje oceny złożonych ofert i przedstawia propozycję podpisania umów z organizacjami pozarządowymi Zarządowi Powiatu.

6.7. Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

W związku z panującym stanem epidemicznym w Polsce (epidemii COVID-19) nie odbywały się zajęcia w Środowiskowych Domach Samopomocy. Uczestnicy ŚDS oraz WTZ mieli możliwość złożenia w PCPR w Wieluniu wniosku z programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”, finansowanego ze środków PFRON. Miesięczna pomoc finansowa na 1 wnioskodawcę wynosiła 500zł. Okres na jaki mogło zostać przyznane świadczenie to 5 miesięcy. W roku 2020 dofinansowanie z ww. programu otrzymało 275 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 362.500,00zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu, było partnerem projektu „Centrum Usług Środowiskowych w Powiecie Wieluńskim” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 . W związku z tym PCPR w Wieluniu zorganizowało w listopadzie 2019r. szkolenie „Pierwsza pomoc przedmedyczna” ” dla 6 osób (opiekunów osób zależnych).

W 2020r. zorganizowano szkolenie dla opiekunów osób zależnych pn. „Radzenie Sobie ze stresem” (10 opiekunów faktycznych) oraz spotkania indywidualne z psychologiem (łącznie 8 godzin).

6.8. Program wyrównywania różnic między regionami

W roku 2021 w ramach realizacji "Programu wyrównywania różnic między regionami III", w obszarze

D - realizowano zadanie pod nazwą: „Likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdu dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolonii Raduckiej”

Celem projektu była likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdu dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolonii Raduckiej w Gminie Osjaków. Planowanym do zakupu środkiem transportu był autobus przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych i wymagających pomocy, którymi będą uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolonii Raduckiej.

Kwota dofinansowania w wysokości 200 000,00 zł.

W ramach realizacji "Programu wyrównywania różnic między regionami III", w obszarze F - realizowano zadanie pod nazwą: "Remont placówki i wyposażenie pracowni witrażu" w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Olewinie.

Całkowita wartość projektu wynosiła 30.005,79 zł brutto. Dofinansowanie projektu ze środków PFRON wynosiło 24.004,63 zł (80%) z tego wykorzystano kwotę 16.375,52 zł.

7. Analiza SWOT

Analizy SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) Programu dokonano, grupując cechy Programu w kategoriach Mocne strony (Siły), Słabe strony (Słabości), Szanse i zagrożenia. Funkcjonuje wiele metodologii analizy SWOT. Na potrzeby ewaluacji Programu przyjęto, że mocne strony i słabe strony to cechy stanu obecnego, a szanse i zagrożenia to spodziewane lub możliwe zjawiska przyszłe.

Mocne strony	Słabe strony
Realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON	- Niewystarczająca ilość placówek dziennych - niewystarczająca ilość miejsc w placówkach dziennych, - niewystarczająca ilość miejsc w Warsztatach Terapii Zajęciowej
aktywne i liczne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami	niewystarczająca ilość miejsc w Domach Pomocy Społecznej w stosunku do zapotrzebowania zwłaszcza dla osób z innymi schorzeniami niż choroby psychiczne
promowanie i podejmowanie działań służących integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym	niewystarczające dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych
wsparcie finansowe dla osób	deficyt instytucji zajmujących się aktywizacją

niepełnosprawnych z funduszy PFRON oraz z budżetu Powiatu,	zawodową osób niepełnosprawnych, oraz zakładów pracy chronionej, zakładów aktywizacji zawodowej, spółdzielni socjalnych, przedsiębiorstw społecznych
promowanie aktywności sportowej i kulturalnej osób niepełnosprawnych we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu i organizacjami pozarządowymi	Niewystarczający system wsparcia dla osób pełniących funkcje opiekuna względem osób niepełnosprawnych
rozwój wolontariatu współpraca z wolontariuszami przy okazji imprez sportowych i kulturalnych	Niewystarczający system wsparcia usług dla osób z niepełnosprawnością
realizacja programu „Aktywny samorząd”, którego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji,	Brak mieszkań chronionych, wspomaganych /treningowych
wzrost poziomu wykształcenia (wsparcie programu Aktywny Samorząd Moduł II) w celu rozwoju umiejętności społecznych, możliwości kształcenia i doksztalcania)	Niewystarczająca liczba podmiotów ekonomii społecznej
Przystąpienie do programu „ Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	Brak usług w formie pobytu całodobowego lub dziennego w ramach programu „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”
Przystąpienie do programu „ Opieka wytchnieniowa”	Brak grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów
Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w ramach Modułu III	
Sprawozdawczość z realizacji programu prowadzona w trybie rocznym	
Szanse	Zagrożenia
pozyskanie środków z Europejskiego Funduszy Społecznego (EFS) na realizację	wzrost liczby osób niepełnosprawnych,

projektów społecznych	
likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej jako szansa na włączenie osób niepełnosprawnych życia społecznego	niewystarczająca ilość środków finansowych w stosunku do zapotrzebowania na realizację zadań
efektywna współpraca pomiędzy instytucjami i urzędami	deficyt w zakresie infrastruktury świadczącej usługi opiekuńcze wobec osób niepełnosprawnych, szczególnie w dorosłym wieku
Zwiększenie aktywności i kompetencji podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych	roszczeniowe nastawienie świadczeniobiorców pomocy społecznej
zwiększenie możliwości aktywnego działania w życiu społecznym i zawodowym	wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia
tworzenie placówek wsparcia dziennego oraz warsztatu terapii zajęciowej	
Rozwój przedsiębiorstw społecznych, Zakładów Aktywności Zawodowej, spółdzielni socjalnych,	
Rozwój systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów	
Tworzenie mieszkań chronionych /wspomaganych/treningowych	
Rozwój usług wsparcia w formie pobytu dziennego lub całodobowego m.in. poprzez program „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”	
Tworzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów	

8. Cele, zadania i kierunki działania

Cel strategiczny 2 „Poprawa zdolności osób z niepełnosprawnością i osób starszych do funkcjonowania w społeczeństwie i czynnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym” zawarty w „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022-2030” przedstawia programy operacyjne. Przy opracowaniu Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022-2030 określono cel główny działań, wyodrębniono 5 celów operacyjnych: każdemu z celów przypisano kierunki działania, wskazano realizatorów, źródło finansowania, spodziewany efekt.

Cel główny:

Poprawa zdolności osób z niepełnosprawnością do funkcjonowania w społeczeństwie i czynnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym

Osiągnięcie celu głównego jest możliwe poprzez wyznaczenie celów operacyjnych, określenie zadań do ich realizacji oraz wyznaczenie wskaźników do oceny ewaluacji programu.

Tabela nr 18 Cele Programu oraz zadania i wskaźniki jego oceny

Cel operacyjny	Zadania do realizacji	Wskaźnik oceny	Terminy realizacji
1. USPRAWNNIENIE SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPELNOŚPRAWNOŚCIĄ POPRZEZ ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ PODMIOTÓW I ORGANIZACJI Z TERENU POWIATU	- kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania rozumienia problemów osób niepełnosprawnych poprzez inicjowanie działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności -podejmowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych przez jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe - wspieranie organizacji i spotkań i imprez o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym	- ilość przeprowadzonych kampanii informacyjnoedukacyjnych -liczba podjętych inicjatyw -liczba zorganizowanych spotkań i imprez	2022-2030 2022-2030 2022-2030

	i turystycznym poprzez udzielenie dofinansowania do sportu kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - inicjowanie i promowanie twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych - wspieranie i tworzenie podmiotów ekonomii społecznej - prowadzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów - umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	-liczba podjętych inicjatyw i kampanii promocyjnych -liczba podmiotów ekonomii społecznej - liczba utworzonych podmiotów - liczba osób zatrudnionych -liczba i rodzaj świadczonych usług - liczba grup wsparcia -liczba osób korzystających z grup wsparcia	2022-2030 2022-2030 2022-2030
2. ZAPEWNIENIE ŚRODOWISKOWEGO WSPARCIA OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I ICH		- liczba warsztatów terapii zajęciowej -liczba uczestników W TZ	2022-2030

RODZINOM ORAZ OSOBOM ZAGROŻONYM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	- zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej	- ilość miejsc w DPS	2022-2030
	- umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w środowiskowych domach samopomocy	- liczba ŚDS - liczba uczestników w ŚDS	2022-2030
	- pomoc w doposażeniu w niezbędne sprzęty rehabilitacyjne jednostek, które prowadzą rehabilitacje	- liczba rozpatrzonych wniosków - kwota udzielonych dofinansowań	2022-2030
	- podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności	- liczba przeprowadzonych szkoleń i kursów dla pracowników - liczba osób które uczestniczyły w szkoleniach	2022-2030
	- umożliwienie osobom niepełnosprawnym skorzystanie z usług Asystenta Osobistego Osoby	- liczba osób, które skorzystały z usług Asystenta Osobistego Osoby	2022-2030

	Niepełnosprawnej - tworzenie miejsc w mieszkaniach chronionych/wspomaganych/treningowych	Niepełnosprawnej - liczba godzin udzielonego wsparcia - liczba mieszkań chronionych/wspomaganych/treningowych -liczba miejsc w mieszkaniach chronionych/wspomaganych/treningowych -liczba osób korzystających	2022-2030
3. WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W DOSTĘPIE DO KSZTAŁCENIA I PODNOSZENIA KWALIFIKACJI	- zapewnienie odpowiedniej formy kształcenia specjalnego z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, wymagającym stosowanie specjalnej organizacji nauki i metody pracy - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	- liczba oddziałów integracyjnych w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w Powiecie -liczba osób, którym udzielono dofinansowania do kształcenia na poziomie	2022-2030

	- likwidacja barier architektonicznej, w komunikowaniu się i transportowych związanych z dostępem do edukacji na wszystkich poziomach - podnoszenie kwalifikacji kadry placówek oświatowych.	wyższym - ilość rozpatrzonych wniosków w ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i transportowych dla instytucji oświatowych - liczba szkoleń dla kadry pracującej z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną	2022-2030
4. UMOŻLIWIENIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ POPRZEZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	- pomoc w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych - dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	- liczba osób, którym udzielono dofinansowania na zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych - liczba osób uczestnicząc w turnusach rehabilitacyjnych	2022-2030

	- dostępność architektoniczna - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych - dostępność informacyjno-komunikacyjna w komunikowaniu, również poprzez realizację programów PFRON - świadczenie zintegrowanych usług opiekuńczych (specjalistyczne, opieka wytchnieniowa, usługi asystenckie) - dostępność cyfrowa - dostosowanie stron internetowych do aktualnie istniejącego standardu - likwidacja barier transportowych	- liczba osób, którym udzielono dofinansowania do likwidacji barier - wysokość przeznaczonych środków - liczba osób, którym udzielono dofinansowania do likwidacji barier - wysokość przeznaczonych środków - ilość osób niepełnosprawnych objętych wsparciem - liczba godzin świadczonych usług - liczba dostosowanych stron internetowych - liczba podjętych działań w	2022-2030 2022-2030 2022-2030 2022-2030 2022-2030 2022-2030

5. WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W DOSTĘPIE DO RYNKU PRACY	- promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy -rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami - wspieranie działań na rzecz tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami - podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z potrzebami rynku pracy -wspieranie zakładania działalności gospodarczej	ramach likwidacji barier transportowych - liczba kampanii informacyjnych zorganizowanych dla pracodawców - liczba udzielonych porad w ramach doradztwa zawodowego -liczba stanowisk pracy dofinansowana ze środków PFRON -liczba przeprowadzonych szkoleń, kursów, staży -liczba osób, którym udzielono dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej	2022-2030 2022-2030 2022-2030 2022-2030 2022-2030

Tabela nr 19 Realizatorzy Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

REALIZATORZY PROGRAMU
• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu,   • Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu ,   • Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu,   • Wydział Polityki Społecznej,

Tabela nr 20 Partnerzy realizacji Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

PARTNERZY WSPÓLREALIZUJĄCY ZADANIA
• Dom Pomocy Społecznej (DPS),   • Środowiskowe Domy Samopomocy na terenie powiatu wieluńskiego;   • Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,   • placówki oświatowe   • organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.   • Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,   • Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,   • Warsztat Terapii Zajęciowej w Olewinie (WTZ),   • Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS, MGOPS),

9. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów programu polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Wdrażanie programu monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów dokonywana będzie corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

10. Podsumowanie

„Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022– 2030” jest dokumentem perspektywicznym przewidzianym do realizacji w okresie 9 letnim.

Cele zapisane w programie charakteryzują się dużym stopniem ogólności, ale w oparciu o nie istnieje możliwość tworzenia projektów szczegółowych, dotyczących wąskiego wycinka zagadnień ujętych w programie. Program jest dokumentem otwartym. Może być zmieniany i aktualizowany w zależności od występujących potrzeb. Jest dokumentem o charakterze interdyscyplinarnym, którego wdrażanie wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym samorządu powiatowego i samorządów gminnych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji oświaty, kultury, sportu i turystyki, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych i ich rehabilitacją.

Na terenie Powiatu Wieluńskiego różne instytucje podejmują liczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych mające na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności i poprawę jakości życia osób z różnymi dysfunkcjami.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w środowisku lokalnym samorzady oraz instytucje,

organizacje pozarządowe, placówki pomocy społecznej, oświatowe, służby zdrowia integrują swoje działania skierowane do tych osób. Przynosi to wymierne efekty w postaci zabezpieczenia socjalnego.

Zakres realizacji zadań ujętych w programie uzależniony będzie od wielkości środków finansowych samorządu powiatowego, a także środków samorządów gminnych. Będzie to zależne również od wielkości środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych zlecane do realizacji przez samorzady. Część zadań zapisana w programie możliwa będzie do realizacji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywanych corocznie samorządowi powiatowemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573). Również od wielkości tych środków zależy zakres realizacji zadań zaplanowanych w programie. Istnieje również możliwość ubiegania się o środki na działania skierowane do osób niepełnosprawnych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wdrożenie programu

Lp.	Obszary działania	Termin realizacji	Źródło finansowania
1.	PRZEDŁOŻENIE” PROGRAMU” POWIATOWEJ SPOŁECZNEJ RADZIE DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	czerwiec 2022	-
2.	PRZEDŁOŻENIE „PROGRAMU „ RADZIE POWIATU	czerwiec 2022	-
3.	USPRAWNIENIE SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POPRZEZ ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ PODMIOTÓW I ORGANIZACJI Z TERENU POWIATU	ciągły lata 2022 - 2030	środki PFRON środki własne powiatu środki własne gmin środki Unii Europejskiej fundusze celowe budżet państwa
4.	ZAPEWNIENIE ŚRODOWISKOWEGO WSPARCIA OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I ICH RODZINOM ORAZ OSOBOM ZAGROŻONYM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	ciągły lata 2022 - 2030	środki PFRON środki własne powiatu środki własne gmin środki własne organizacji pozarządowych środki Unii Europejskiej fundusze celowe budżet państwa

5.	WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W DOSTĘPIE DO KSZTAŁCENIA I PODNOSZENIA KWALIFIKACJI	ciągły lata 2022 - 2030	środki PFRON środki własne powiatu środki własne gmin środki własne organizacji pozarządowych środki Unii Europejskiej fundusze celowe budżet państwa
6.	UMOŻLIWIENIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	ciągły lata 2022 - 2030	środki PFRON środki własne powiatu środki własne gmin środki własne organizacji pozarządowych środki Unii Europejskiej fundusze celowe budżet państwa
7.	WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W DOSTĘPIE DO RYNKU PRAC	ciągły lata 2022 - 2030	środki własne powiatu środki własne gmin środki własne organizacji pozarządowych środki Unii Europejskiej fundusze celowe budżet państwa

11. Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Dane statystyczne dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w latach 2018- 2020 w powiecie wieluńskim

Tabela 2. Sytuację demograficzną naszego regionu na przestrzeni ostatnich lat

Tabela 3 Liczba orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu

Tabela 4 .Liczba osób niepełnosprawnych w rozbiciu na przyczynę niepełnosprawności

Tabela 5. Podział wiekowy osób z niepełnosprawnością w latach 2018- 2020

Tabela6 Diagnozą wielospecjalistyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieluniu w latach 2018-2020.

Tabela 7. Finansowanie kosztów działalności WTZ w latach 2018-2020

Tabela 8 Świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne wypłacane przez ośrodki pomocy społecznej w związku z niepełnosprawnością w latach 2018-2020

Tabela 9 Środowiskowe Domy Samopomocy w powiecie wieluńskim w latach 2018-2020.

Tabela 10. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadających na teren powiatu wieluńskiego wg algorytmu w latach 2018 – 2020 na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Tabela 11. Dofinansowanie ze środków PFRON do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2018-2020.

Tabela 12. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w latach 2018- 2020.

Tabela 13. Dofinansowanie ze środków PFRON do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2018-2020

Tabela 14 Dofinansowanie ze środków PFRON do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2018-2020

Tabela 15 Program Aktywny Samorząd realizowany przez PCPR w Wieluniu w latach 2020-2021.

Tabela nr 16 .Program Aktywny Samorząd.

Tabela nr 17 Zadania zlecone zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, zadania powiatu

Tabela nr 18 Cele Programu oraz zadania i wskaźniki jego oceny

Tabela nr 19 Realizatorzy Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 20 Partnerzy realizacji Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Wieliczce

mgr Beata Korczewska